

Zemědělská škola

PŮDOHOSPODÁRSKA

02

83. ROČNÍK
ŘÍJEN 2020

O ZEMĚDĚLSTVÍ

máme páru

ed to rial

Michal Petřík
editor

Někdy se může zdát, že jsme zpět na staré známé, dobré cestě. Že jsme to, bez našeho přičinění, zázračně zvládli a vrátili se do toho příjemného normálu, který nám vyhovuje. Řeč je o dešti. Zažili jsme léto a podzim, kdy pršelo. Skoro by se až chtělo říct popršelo. Léto tak bylo nejen pro nás ale i pro přírodu ideální, takové, na které mnozí z nás pamatují. Jednalo se tzv. optimum, stav, na který jsme zvyklí. Mnozí se radují z toho, jak konečně nemusí poslouchat odborníky na zemědělské sucho a klima. Je totiž po suchu, planeta Česko je zachráněna. Pár deštivých měsíců zachránilo krajinu vyprahlou po letitém suchu. Říkáte si, že to nedává smysl? Nedává. A tak pokud nerozumíme vědcům, použijme rozum alespoň selský. Ten praví, že jedna vlaš-
tovka jaro nedělá. Ani tomu, však nemusíme věřit a můžeme si myslet, že máme nad suchem vyhráno. Jenže ten, kdo neposlouchá odborníky nevyhraje nikdy. A je zcela jedno, zda se to týká sucha nebo koronaviru.

říjen 2020 **+obsah**

04

FAKTA

Odlehčená a nenáročná minutka na rozjezd. Zajímavé informace, které z vás udělají malou, ale opravdu malou chodící encyklopedii.

06

PŘÍBĚH

Inspirujte se příběhy úspěšných farmářů. V říjnovém čísle se podíváme na ekologickou farmu.

12

ANGLIČTINA

I když je stále komplikované dostat se za hranice, tak umět cizí jazyk se bude hodit vždy. V čísle se podíváme, že věk není překážkou v žádném oboru.

14

CESTOVÁNÍ

Jedeme na výlet! Tentokrát do krásně rozkvetlých zahrad v Radvanicích.

24

AKTIVITY ŠKOL

V těchto měsících vás pravidelně seznamujeme s tím, jak školy zvládají aktuální situaci. V tomto čísle se podíváme do škol v Praze-Chuhli nebo v Břežnici.

02/83

vydává

Ústav zemědělské ekonomiky a informací,
Mánesova 1453/75
120 00, Praha 2

editor

petrik.michal@uzei.cz

e-mail

petrik.michal@uzei.cz

telefon

+420 222 000 381

spolupracuje
s Agronititútem Nitra,
Akademická 4,
949 01 Nitra

e-mail

zuzana.horvathova@
agroinstitut.sk

design

Ginger & Fred

22

KALENDÁŘ

Nepropásněte ani jednu zásadní událost v zemědělských oborech. Díky našemu kalendáři budete mít program na (skoro) každý den tohoto podzimu.

28

ZEMĚDĚJSTVÍ

Nové informace pro odborníky na svých místech a především na místech vzdělávacích a vědeckých.

(03)

G.A.R. - GOOGLE AGRICULTURE ROBOT

Blíží se druhý ročník akce, které se minulý podzim zúčastnilo 32 tisíc lidí! Den za obnovu lesa, největší celostátní akce na podporu obnovy české a moravské krajiny, pořádají v sobotu 17. října od 10 do 16 hodin za každého počasí ve všech krajích opět Lesy České republiky. Všichni účastníci Dne za obnovu lesa mohou i letos zasadit pod odborným vedením „svůj“ les, byť by to znamenalo jedinou sazenici, ale taky dostanou příležitost stloukat oplocenky, které ochrání nové stromky před zvěří, uklízet klest nebo si vyzkoušet, jak se stromy zbavují larev kůrovce. Mnozí spolu s lesníky vyvěsí příštířešky pro sovy a jiné noční dravce, kteří přirozeně pomáhají likvidovat přemnožené hraboše. Uvidí také ukázky lesní techniky i práce v lese či se setkají se s lesními pedagogy. Více o akci najdete na webu <https://www.sazimelesynovegenerace.cz/>.

KRAJ UKROJÍ PRO ŽÁKY

Modernizaci a výstavbu nových budov v areálu školního statku při Střední škole zemědělské a přírodovědné v Rožnově pod Radhoštěm plánuje Zlínský kraj. Tato rozsáhlá investiční akce s předpokládanými náklady 300 milionů korun by se měla realizovat v letech 2021–2030.

Rekonstruovaný areál statku bude jediným zařízením tohoto typu pro školní výuku ve Zlínském kraji a poskytne škole moderní prostředí pro odpovídající a kvalitní výuku zemědělských a ekologických oborů.

VÍTE, ŽE...

Ochráncům přírody se povedlo zabránit vyhynutí až 48 druhů zvířat? Zjistila to studie publikovaná v časopise Conservation Letters. Bez úsilí milovníků přírody by od roku 1993 byla míra vymírání savců a ptáků třikrát až čtyřikrát vyšší, zjistila studie. Mezi zvířata, která by bez programů na záchranu či vysazení do míst původního výskytu od roku 1993 zmizela, patří rys iberský, kondor kalifornský nebo prase zakrslé, zjistili vědci z univerzity v britském Newcastleu a organizace Bird-Life International. Rok 1993 pro počátek výzkumu zvolili záměrně. Je to rok, kdy začala platit takzvaná Úmluva OSN o biologické rozmanitosti.

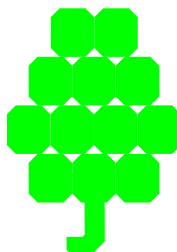
COOLTURA

Pacientem lékaře je člověk, pacientem veterináře je zvíře, pacientem rostlinolékaře je rostlina – je motto hlavní výstavy sezony Lékaři rostlin v Národním zemědělském muzeu v Praze. Výstavu věnovanou oboru rostlinolékařství a připravenou u příležitosti Mezinárodního roku zdraví rostlin vyhlášeného Organizací spojených národů mají návštěvníci možnost si prohlédnout až do června roku 2022. Věříme, že se té do té doby zlepší epidemiologická situace a muzeum nám otevře své brány. Výstava vám pak přiblíží, jak se vyvíjí nejen práce těchto rostlinolékařů, ale i jak se mění svět škůdců a chorob rostlin, ať už v důsledku klimatických změn, globalizace nebo zemědělských postupů. Výstava návštěvníky seznámí také s ochranou kulturních rostlin a širokou škálou činností, které rostlinolékaři pro uchování jejich zdraví zajišťují. Představí nejvýznamnější škůdce, choroby a plevely našich polí, luk nebo sadů. Na výstavě návštěvníci najdou mimo jiné i rady a recepty, jak si vyrobit vlastní ochranné přípravky na přírodní bázi či jak chránit rostliny výsadbou jiných druhů. Vedle lektorských programů pro školy budou výstavu doprovázet vzdělávací programy, doprovodné výstavy, informační stanoviště, křty publikací i odborné přednášky, které muzeum připravuje ve spolupráci s partnery. Pravidelně jednou měsíčně mohou návštěvníci přímo na výstavě konzultovat své pěstitelské potíže s odborníky či testovat si své rostlinolékařské znalosti v soutěžích na sociálních sítích.

ZAJÍMAWÉWÉWÉ

Jak už název zájimaWéWéWé napovídá, tak vám tato rubrika v každém čísle přináší zajímavé WWW stránky. Tentokrát nás kurzor myši zavedl na stránky televize Hunter. Její kamera navštívila lesnickou školu v Trutnově. A co kamera zachytila? Na to se už podívejte sami [zde](#).

Druhý web, který určitě stojí za návštěvu má doménu www.farmarskaskola.cz. Jedná se o zbrusu nový projekt, určený jak pro absolventy škol, tak širokou veřejnost. Škola nabídne tříleté studium sestávající převážně z praxe na ekologických farmách v ČR i v zahraničí. Tento model Cílem programu je vychovat novou generaci zemědělců, kteří opravdu umí hospodařit, nebojí se zakládat nové statky anebo se chopit svých starých rodových - způsobem, který prospívá krajině, půdě, biodiverzitě, životu na venkově i zdraví všech. Vzdělávací projekt Farmářské školy rozjíždí organizace AMPI (Asociace místních potravinových iniciativ), která u nás zaštiťuje mimo jiné rozvoj Komunitou podporovaného zemědělství (KPZ), snaží se posílit pozici českých agroekologických zemědělců a věnuje se vzdělávání o souvislostech mezi jídlem, zemědělstvím a krajinou.

Učebnice

V MALÉM, ALE DOBŘE

TEXT MICHAL PETŘÍK, TZ | FOTO ARCHIV

V březnu 2021 se rozeběhne první ročník v České republice unikátního vzdělávacího programu pro mladé lidi se zájmem o ekologické zemědělství. Půjde o tříleté studium sestávající převážně z praxe na ekologických a biodynamických farmách v ČR i v zahraničí, doplněné o pravidelné teoretické moduly vedené zkušenými docenty. Tento model funguje již dlouho úspěšně v Německu, Švýcarsku či Francii. Cílem programu je vychovat novou generaci zemědělců,

*PŘÍBĚH

kteří opravdu umí hospodařit, nebojí se zakládat nové statky anebo se chopit svých starých rodových - způsobem, který prospívá krajině, půdě, biodiverzitě, životu na venkově i zdraví všech.

Když se pročítáte informacemi o novém projektu Farmářská škola, který je určen mimo jiné i absolventům středních zemědělských škol, tak vás rozhodně nemine jméno Martin Rosenbaum. Je totiž jedním ze zakladatelů školy a zároveň odborným garantem a vyučujícím. Martin Rosenbaum vybudoval vlastní farmu a už patnáct let úspěšně hospodaří na Frýdlantsku a své zkušenosti s prací s půdou i se zvířaty by rádi předali ostatním. Do přírody se tak snaží vrátit tradiční způsoby hospodaření, které kvůli pěstování výnosných monokultur z české krajiny mizí.

Čím dál víc lidí chce hospodařit tak aby půdu nevyčerpávali pěstováním rozsáhlých monokultur. Někteří se dokonce pouští do vlastního ekologického hospodaření, které bude půdě a krajině prospívat. Jak se ale péči o krajinu mohou tito začínající zemědělci naučit a jak mohou získat potřebné zkušenosti? Právě k získání praktických dovedností ekologického zemědělství vzniká centrum Konipas. Bude to ukázková ekologická farma a vzdělávací centrum, kde si formou dlouhodobé stáže vyzkouší hospodaření i ti ekologickým zemědělstvím zatím nepolíbení.

Vzdělávací farma Konipas chce spojit produkční biofarmu, inovativní využití koní v zemědělství a školící centrum pro začínající zemědělce. Cílem projektu je vytvořit vzorový koncept

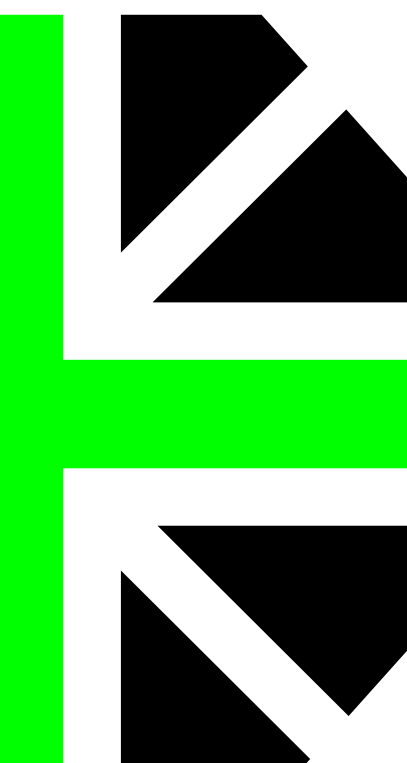

ukazující životaschopnost agroekologické farmy hospodařící na malé výměře. Farma Konipas bude zapojena do komunitou podporovaného zemědělství (KPZ).

Centrum Konipas vzniká ve spolupráci s Nadací Pro půdu. To je česká nezisková organizace, která pomáhá malým a středním ekologickým zemědělcům získat přístup k půdě. Nakupuje či přijímá darovanou půdu a s podmínkou šetrného ekologického hospodaření ji pronajímá ekologickým farmářům. Jejím posláním je zajistit podmínky pro obnovu zemědělské půdy, chránit půdu před degradací a podporovat blízký vztah

farmářů k půdě jakožto živému organismu a vzácnému dědictví pro nás i další generace. Nadace Pro půdu aktuálně spravuje 475 hektarů zemědělské půdy, která je obhospodařována ekologicky s důrazem na zdraví půdy a krajiny. Šetrnou péčí o půdu nadace zajišťuje pachtovními smlouvami s podmínkou ekologických zemědělských postupů a pravidelnými návštěvami pozemků, na kterých provádí půdní zkoušky a poskytuje farmářům odborné poradenství, jak kvalitu půdy zlepšovat.

O novinkách týkajících se činnosti Farmářské školy i samotného Konipasu se jistě dočtete v některém z dalších čísel.

DAVID ATTENBOROUGH

TEXT VEK

AJ: There's likely no one on Earth who has had a life quite like Sir David Attenborough. This famous British naturalist has a broadcasting career spanning over six decades. He has visited every continent on the globe, explored the wild places of the planet and brought the wonders of the living world people worldwide. He has been the soothing voice of nature documentary narration since the beginning of nature documentaries. His work includes: Life on Earth, The Blue Planet, Planet Earth, The Truth about Global Warming and most recently A life on our Planet. Attenborough, now 94 old year, calls A life on our Planet his personal witness statement of his life and the future and in which he maps how steeply the planet's biodiversity has degenerated before him and reveals how together we can address the biggest challenges facing life on our planet.

As the film moves through the decades, the state of the natural world is ever-declining and the percentage of remaining wildlife takes a dramatic plunge in the last thirty years. Also not a surprise everything goes in hand with increasing consumption represented by three common numbers that change over time: growing populations, CO2 production and declining wilderness. While it may be difficult for someone to imagine what exactly the numbers mean, Attenborough manages to communicate their urgency. Just as he manages to explain the causality between human behavior and the vanishing wilderness, which leads to an ecosystem imbalance that returns like a boomerang.

The documentary also looks at the bright sides, as major environmental victories are highlighted and the film focuses on a world restored. Here rewilding seems key, nature has its own regulatory systems that are ready to help tackle the problem. The world's jungles and rainforests should be viewed as sacred due to the fact they capture carbon so effectively that it makes

them absolutely vital to our future. Attenborough begins and ends the whole documentary symbolically in the Ukrainian city of Pripjat, a once buzzing area, that was evacuated after the accident at the Chernobyl nuclear plant. This accident, like climate change, was the result of human error. While the inhabitants never returned to the area, wilderness did. The message is clear: nature will find its way again but without us. Another scenario is possible only if we become a part of nature.

Attenborough has always been a great story teller. He clearly summarizes the facts into a understandable story. The question arises as to why he did not use his authority to warn of the devastating effects of climate change earlier, as it should be in the 1990s. Back then he already had close contact with the scientific community, which has taken him as a trusted partner and he must have had certain knowledge.

He himself admits that he was rather skeptical about climate change until 2004, when he was convinced by a lecture by the American scientist Ralph Cicerone. In 2006 Attenborough finally stated that he has no doubts anymore and labeled climate change as the biggest challenge. As a person on public service television (his lifetime career was ever since connected to BBC), he did not want to agitate if he did not have the facts in his hand.

His documents have had a practical impact in the past - at least in his native Britain. For example thanks to Blue Planet II which showed the contamination of the oceans with plastics that kill marine animals, the British government passed the recycling law more quickly.

One thing is clear - Attenborough can address people who would not show any interest in ecology. When he set up an account on Instagram to boost his ideas among young people, he immediately broke records in followers.

CZ: Na světě není pravděpodobně nikdo takový, kdo by měl život jako Sir David Attenborough. Tento slavný britský přírodovědec má za sebou televizní kariéru přesahující šest desetiletí. Navštívil všechny kontinenty na světě, prozkoumal divoká místa planety a ukázal divy světa lidem po celém světě. Byl hlasem dokumentárního vyprávění o přírodě od počátku samotných naturalistických dokumentů. Mezi jeho významné dokumenty patří: Život na Zemi, Modrá planeta, Planeta Země, Pravda o globálním oteplování a nejnověji Život na naší planetě.

Nyní 94letý Attenborough označil Život na naší planetě svým osobním svědectvím o svém životě i budoucnosti. Dokument ukazuje, jak výrazně zdegenerovala biodiverzita planety, a zároveň, jak bychom společně mohli dokázat řešit největší výzvy, kterým na naší planetě čelíme.

Jak se film pohybuje v průběhu desetiletí, je patrné, že především v posledních třiceti letech stav přírodního světa klesá a divočina ubývá. Není překvapením, že vše jde ruku v ruce s rostoucí mírou konzumace, jež je znázorněna třemi čísly, měnícími se v čase: rostoucí populace, produkce CO₂ a úbytkem divočiny. I když může být pro někoho obtížné si představit, co přesně čísla znamenají, Attenborough umí sdělit jejich naléhavost. Stejně jako dokáže vysvětlit kauzalitu mezi lidským jednáním a mizející divočinou, jež vede k nerovnováze ekosystému, která se vrátí jako bumerang.

Dokument se ovšem také zaměřuje na světlé stránky, zdůrazňuje mimo jiné hlavní environmentální vítězství a obnovu světa. Zde se zdá být klíčový návrat k divočině, příroda má své regulační systémy, které jsou připraveny pomoci s řešením problému. Džungle a deštné pralesy by měly být považovány za posvátné, protože zachycují uhlík tak účinně, že je činní naprosto zásadními pro naši budoucnost.

Celý dokument začíná a končí symbolicky v ukrajinském městě Pripjať, kdysi rušné oblasti, která bylo evakuována po nehodě v černobylské jaderné elektrárně. Tato nehoda, stejně jako změna klimatu, byla výsledkem lidské chyby. Zatímco obyvatelé se do oblasti nikdy nevrátili, příroda ano. Zpráva je jasná: příroda si najde cestu znovu zpět, ale bez nás. Jiný scénář je možný, pouze pokud se staneme součástí přírody.

Attenborough byl vždy skvělým vypravěčem. Jasně shrnuje fakta do srozumitelného příběhu. Vystavá však otázka, proč nevyužil svou autoritu k varování před devastujícími dopady změny klimatu dříve v 90.

letech. Už v té době měl úzký kontakt s vědeckou komunitou, která ho považovala za důvěryhodného partnera a Attenborough musel v té době tušit jaká je skutečná situace. Sám přiznává, že do roku 2004 byl ohledně změny klimatu skeptický a přesvědčila ho až přednáška amerického vědce Ralpha Ciceroneho. V roce 2006 Attenborough prohlásil, že už nepochybuje a označil změnu klimatu za největší výzvu. Jako člověk ve veřejnoprávní televizi (jeho celoživotní kariéra byla od začátku spjatá s BBC) nechtěl agitovat, dokud neměl v ruce fakta.

Jeho dokumenty měly v minulosti praktický dopad - přinejmenším v jeho rodné Británii. Například díky Modré planetě II, která ukázala kontaminaci oceánů plasty, které zabíjejí mořská zvířata, britská vláda přijala zákon o recyklaci rychleji.

Jedna věc je jasná - Attenborough může oslovit lidi, kteří by jinak neprojevovali žádný zájem o ekologii. Poté, co si vytvořil účet na Instagramu, aby šířil své myšlenky mezi mladé lidi, okamžitě překonal rekordy ve sledovanosti.

PO TĚŽBĚ UHLÍ VZNIKAJÍ NOVÁ JEZERA

TEXT | FOTO HANA HONSOVÁ, ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE, ARCHIV

cesto

vani@

S

everní Čechy v současné době charakterizuje značná devastace životního prostředí. Díky těžbě hnědého uhlí v povrchových dolech zmizely nejen celé vesnice, ale i rozsáhlé území s velmi kvalitní zemědělskou půdou. Těžbě musely mimo jiné ustoupit také rozlehlé ovocné sady.

Zdevastovanou krajinu po vytěžení uhlí je třeba rekultivovat. To lze učinit různými způsoby. V oblasti už lze vidět velmi zdařilé rekultivace. V budoucnu by se krajina mohla změnit v rekreační oblast.

TĚŽBA UHLÍ SKONČÍ

Důl Československé armády (ČSA) na Mostecku zabírá plochu zhruba pěti tisíc hektarů. V oblasti se těží vysoce kvalitní hnědé uhlí. Těžba započala už v roce 1901. V současnosti se uhlí těží dvěma

způsoby - povrchově a hlubinně. Lom disponuje nejvyšším ložiskem hnědého uhlí v Evropě s průměrnou výhřevností 17,5 MJ/kg. Ročně se v dole vytěží tři až tři a půl miliónu uhlí.

Na místě hnědouhelného povrchového dolu ČSA se dříve nacházelo Komořanské jezero o rozloze zhruba 5 600 ha, které se začalo z důvodu těžby uhlí vysoušet. Po skončení těžby by zase mohlo vzniknout jezero nové.

Vytěžené uhlí z dolu putuje železničními vozy k dalšímu zpracování do úpravny uhlí Komořany. Těžba uhlí v dole ČSA ale, pokud nedojde k prolomení těžebních limitů v Horním Jiřetíně, zhruba za pět let skončí. Pokud by se těžilo i pod Jiřetínem, kde se nachází ložisko velmi kvalitního uhlí, mohl by důl poskytnout zásoby uhlí na další desetiletí.

Při těžbě uhlí se nejprve musí odstranit značná část nadloží, dokud se nenarazí na uhelné sloje. V Dole ČSA dosahuje mocnost nadloží až 180 metrů.

Uhelné sloje jsou vysoké od 25 do 28 metrů podle lokality. Uhlí má různou kvalitu, která se zjišťuje pomocí rozborů přístroji umístěnými přímo na těžebních strojích. Nejdůležitějším parametrem je obsah uhlíku. Čím je ho více, tím lepší uhlí.

TŘI ZPŮSOBY OBNOVY

Na místech, kde už těžba skončila, probíhá obnova. Nová krajina by měla být ekologicky vyvážená. Za nejúčinnější stabilizační prvky se považuje výsadba lesů, parků, lesoparků a tvorba vodních ploch.

Rekultivace mohou probíhat třemi nejčastějšími způsoby. Jedná se o rekultivaci 1. lesnickou, 2. zemědělskou nebo 3. hydričnou, přičemž zemědělská rekultivace je celkově nejnáročnější.

Při zemědělské rekultivaci se nejprve urovná povrch neplodného podloží a po čase se naveze třicet až padesát centimetrů ornice. Povážka ornice stojí zhruba pět miliónů korun na jeden hektar. Dosažení obdobné úrodnosti jako u rostlých půd trvá velmi dlouho, asi patnáct až

osmnáct let. V procesu zemědělské rekultivace se zakládají pole, louky, vinice nebo sady.

Hydričká rekultivace je nejjednodušší, spočívá v zaplavení území vodou, čímž vznikne jezero. V současnosti na Mostecku už několik nádrží slouží k rekreačním účelům. V příštím roce by se veřejnosti mohlo otevřít napouštěné Mostecké jezero. Po ukončení těžby v Dole ČSA by mělo vzniknout jezero o rozloze téměř sedm stovek hektarů.

V případě lesnické rekultivace se musí o vysazené stromky pečovat, aby došlo k jejich dobremu zakořenění. Vysazují se rostlinné druhy vhodné pro danou oblast. Hlavním problémem je stále rostoucí plevel, který je třeba odstraňovat. Výsledkem lesnické rekultivace je vznik nových lesů.

DLOUHODOBÝ PROCES

Před těžbou uhlí se půda odtěží a naveze se na hromady, což se dělalo vždycky. Rekultivace probíhaly i v minulosti, ale jiným způsobem. V současné době představují zátěž některé plochy v

dřívějších dobách nezrekultivované.

V současnosti nejprve proběhne technická rekultivace - srovnání povrchu. Po pěti letech se naveze třicet až padesát centimetrů ornice. Poté začíná biologický cyklus, který trvá pět až osm let. Optimální podmínky pro pěstování zemědělských plodin se však vytvoří až za dvanáct až patnáct let.

Při lesnické rekultivaci se stromky vysazují do jamek se substrátem obohaceným živinami. Zatímco v minulosti se vysazovalo prakticky všechno, v současnosti se lpí na sázení původních dřevin. K nim patří například olše, duby nebo buky. K nenáročným stromům vhodným pro rekultivace náleží bříza.

JEZERA PO TĚŽBĚ

Severní Čechy by se časem mohly proměnit v –oblast s největší koncentrací výroby obnovitelné elektrické energie ve střední Evropě. Šest

obrovských jezer, vzniklých napuštěním vytěžených lomů, se má stát pětikrát objemnější zásobárnou vody než největší tuzemská nádrž Lipno.

Studii, jak nově využít krajinu zhruba o čtyřech stovkách kilometrů čtverečních zasažených těžbou, v současné době zpracovává státní podnik Palivový kombinát Ústí (PKÚ), kterému území patří.

Během příštích čtyřiceti let se má na Mostecku a Chomutovsku postupně ukončovat těžba uhlí. Mají vzniknout nejen lesnické, zemědělské, stavební a rekreační plochy nebo biokoridory, ale především několik nových vodních ploch.

Podnik loni představil svoji vizi o propojení budoucích rekultivačních jezer tak, aby se mezi nimi voda dala přesouvat. S ohledem na klimatické změny se začalo uvažovat přemýšlet o tom, jak by se dalo z původně izolovaných jezer bez odtoku a přítoku vytvořit soustavu. Přesunem vody by se dal řešit problém odparu.

VZNIKNOU NOVÉ ELEKTRÁRNY

Mezi jezery by měly vyrůst vodní elektrárny a součástí plánu jsou také elektrárny přečerpávací. Jezera vzniklá ve zbytkových jámách, kde se dnes ještě těží, by tvořila spodní nádrž. Horní nádrže by se nacházely na výsypkách v okolí lomů nebo i v oblasti Krušných hor, aby se dosáhlo co největšího převýšení.

Na březích i na hladinách jezer by se také daly rozmístit fotovoltaické panely. Vzhledem k tomu, že bylo zdejší území posledních 150 let energeticky zaměřené, nachází se tu vybudovaná rozvodná síť. K –tomu by se mohlo připojit pěstování energetických plodin v oblasti jezer, takže do území, odkud v minulosti musely některé obce těžbu ustoupit, by se zase mohli vrátit lidé.

Zatím se sice jedná jen o plány do budoucna, ale vybudování severočeské energetické jezerní soustavy vypadá reálně. V –příštích dvaceti letech by postupně mělo docházet k vyřazování zdrojů na spalování fosilních paliv. V –roce 2040 bude potřeba mít k dispozici technologii, které je nahradí.

HOTOVÁ VODNÍ DÍLA

Už několik let slouží k rekreačním účelům jezero Milada. Rozprostírá se na místě bývalého hnědouhelného lomu Chabařovice, kde se přestalo těžit v roce 1997. Napouštění proběhlo v letech 2001 až 2010. Veřejnosti se jezero otevřelo v roce 2015. Maximální hloubka dosahuje 25 m, délka 3,2 km a plocha 252 hektarů.

Jezero Milada možná budoucnu doplní elektrárna. Nápad PKÚ na vznik plovoucí sluneční elektrárny ekologičtí aktivisté vítají, protože se jedná o lepší řešení než je umístit na zemědělské půdě. Ekologové ale požadují, aby se část ploch po těžbě ponechala přirozenému vývoji ekosystémů. Podklad bez živin po vytěžené hornině, takzvaný substrát, vyhledávají ohrožené a zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů, které jinde vytlačuje konkurence.

V současnosti PKÚ dokončuje již zmíněné Mostecké jezero dalších vodních nádrží. Jde o bývalý hnědouhelný lom Ležáky. Těžit se tu přestalo v roce 1999. Jezero se napouštělo v letech 2008 až 2014 a v současnosti probíhá pětiletý ověřovací provoz. Maximální hloubka dosahuje 75 m, délka 2,5 km, plocha 309 ha. Vše zmíněná dvě hotová jezera jsou nejmenší a nejmělkčí z plánované vodní soustavy.

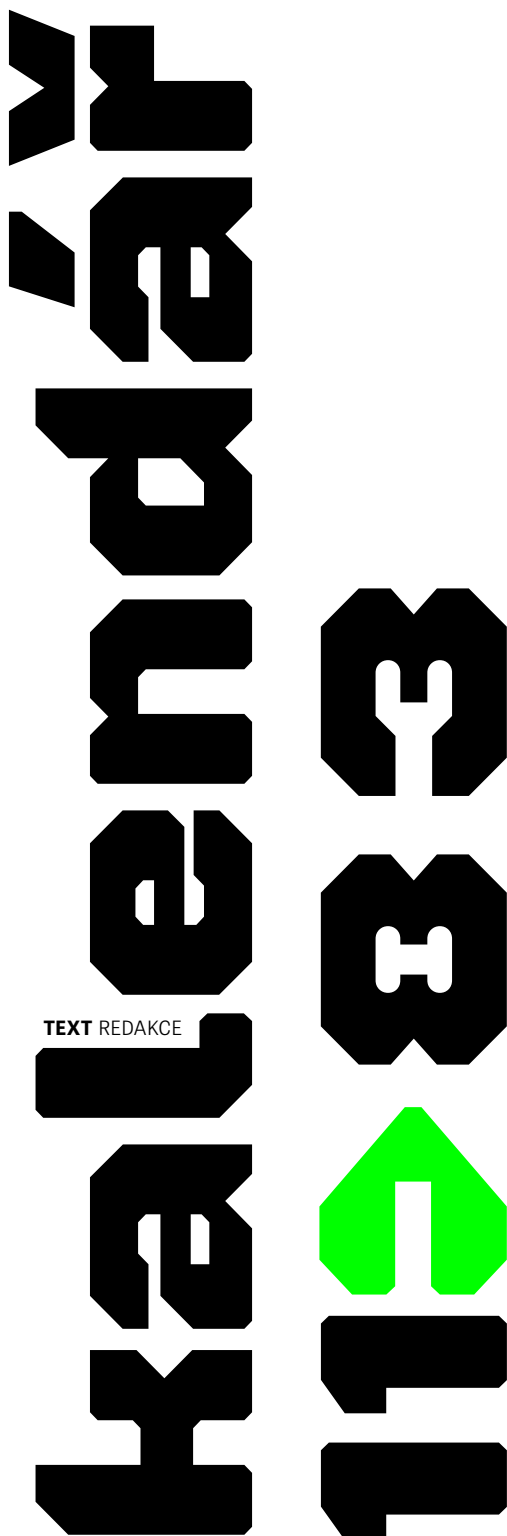
VZNIKNOU DALŠÍ JEZERA

Chystají se rekultivace vedoucí ke vzniku dalších jezer. Těžba v Dole ČSA má dle plánu skončit v roce 2024. Po rekultivaci má vzniknout jezero Centrum, jehož maximální hloubka jezera se má pohybovat od 180 do 220 metrů. Předpokládaná rozloha dosáhne 666 ha. S přípravnými pracemi na napouštění budoucího jezera se začne nejdříve v roce 2025. Zahájení napouštění se odhaduje na rok 2027 nebo 2028.

V Dole Vršany je plánovaný konec těžby v roce 2035. Na jeho místě má vzniknout jezero hluboké sto a více metrů s rozlohou 263 ha. V Dole Bilina se má těžit uhlí do roku 2055. Plánované jezero má mít rozlohu 930 hektarů. Důl Nástup Tušimice má s těžbou skončit do roku 2040. Mělo by vzniknout jezero velké 939 ha.

Takzvaná hydrická rekultivace, při níž se lomy zaplavují vodou, se využívá i na jiných místech v severozápadních Čechách. K menším rekultivačním jezerům patří Barbora u Teplic, Matylka u Mostu nebo Michal u –Sokolova. Zatím nejrozsáhlejší jezero Medard u Sokolova, které má mít téměř 500 hektarů, se zatím se napouští. Největší jezero by mělo vzniknout po vytěžení lomů Jiří a Družba na Sokolovsku.

TEXT REDAKCE

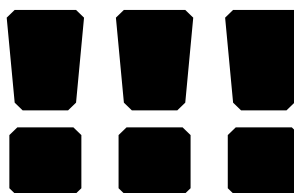
DŮLEŽITÉ UPOOZORNĚNÍ KE KALENDÁŘI NA MĚSÍC LISTOPADU

Konání hromadných akcí ve venkovních i vnitřních prostorách je opět omezeno. Prosím informujte se o aktuální situaci a dodržujte doporučená opatření a nařízení. Jen tak se budeme moc opět brzy setkávat na našich oblíbených akcích.

Rádi zveřejníme tipy na akce ve Vašem okolí. Zasilte nám je prostřednictvím emailu či IG zprávy s předstihem alespoň 14 dní.

Děkujeme.

Celá ČR

Příští číslo vychází 18.11.

redakční rada

Mgr. Otakar Březina, Česká zemědělská akademie v Humpolci | **Ing. Ludmila Gočálová**, Ministerstvo zemědělství ČR |
Ing. Petr Hienl, Místní akční skupina Krajina srdce | **PhDr. Aleš Hradečný**, Praha | **Ing. Zorka Husová**, Národní ústav
pro vzdělávání Praha | **Ing. Alena Krajičková**, Praha | **Ing. Emil Kříž, Ph.D.**, Institut vzdělávání a poradenství ČZU Praha |
doc. PhDr. Dana Linhartová, CSc., Institut celoživotního vzdělávání MENDELU Brno | **Ing. Václav Stránský**, Ministerstvo
zemědělství ČR | Evidenční číslo MK ČR E 2826 ISSN 1803-8271 (Online)

aktivitiy

V PARDUBICÍCH ZAZÁŘILI KONĚ V AKCI

TEXT A FOTO STŘEDNÍ ŠKOLA DOSTIHOVÉHO SPORTU A JEZDECTVÍ

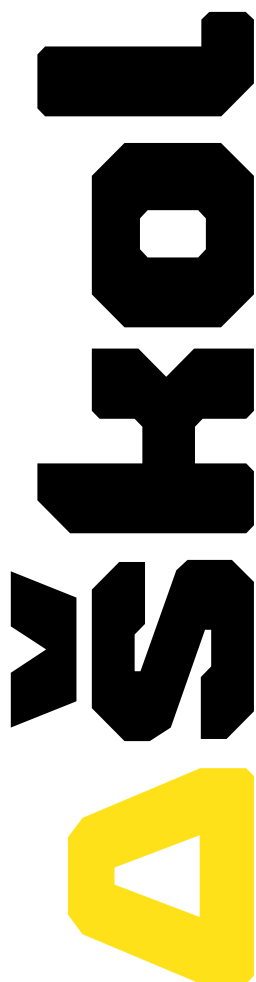

Dne 5.9.2020 se na závodišti v Pardubicích konala tradiční mezinárodní výstava "Koně v akci 2020". Jde o přiblížení různých plemen koní a jejich využití v minulosti a v současnosti široké veřejnosti. Pro ukázkou plemene klusák byli vybráni koně Střední školy dostihového sportu a jezdeckví v Praze - Velké Chuchli. Byli to dva aktivní dostihoví koně M.T. Hurricane a Ofarim Venus, kteří při přehlídce před tribunami měli v sulkách žákyně naší školy Barbaru Stjepanovič a Kristýnu Novákovou.

MEZINÁRODNÍ VÝSTAVA „KŮŇ 2020“

TEXT A FOTO STŘEDNÍ ŠKOLA DOSTIHOVÉHO SPORTU A JEZDECTVÍ

Ve dnech 18. 9. až 20. 9. 2020 se uskutečnila mezinárodní výstava koní „Kůň 2020“, jediná letošní výstava tohoto typu na výstavišti v Lysé nad Labem s přehlídkou jednotlivých plemen, jezdeckými a vozatajskými ukázkami, drezurou, parkurem a dalšími uměleckými vystoupeními.

Naše škola se jako každoročně této akce zúčastnila, i když tentokrát za mimořádně přísných hygienických podmínek kvůli covid-19.

Vedle námi vystavovaných drobných reklamních předmětů s logem SŠDSaj se velmi osvědčila naše novinka - bandana (nákrčník), která mimo zimní ochranu krku a úst při jízdě na koni, slouží nyní bezpečně jako spolehlivá rouška.

Pracovník reklamy společně se studentkami během celé akce poskytovali informace o škole a také o možnostech studia.

Velkým lákadlem se již pravidelně stal dostihový trenažér, na kterém si zájemci, za odborného dohledu studentek, mohli vyzkoušet jízdu na dostihovém koni. Pozornost návštěvníků přitahovala také mužská figurína, představující kompletní vybavení dostihového jezdce, jež se stala hojně fotografovaným objektem.

Δ AKTIVITY ŠKOL

V MAŠOVICÍCH SE OPĚT USKUTEČNILA KRAJSKÁ SOUTĚŽ V ORBĚ

TEXT A FOTO ING. JOSEF BROUČEK, STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA ZNOJMO, DVOŘÁKOVA

Střední odborná škola Znojmo, Dvořákova, příspěvková organizace pořádala dne 23. září v Mašovicích u Znojma Krajskou soutěž v orbě.

Orba patří k nejnáročnějším pracovním operacím, a proto se soutěže organizují, a proto ji také organizuje od roku 2005 naše škola.

Je pro nás ctí, že nad soutěží převzali záštitu hejtmán Jihomoravského kraje JUDr. Bohumil Šimek, starosta města Znojma Jan Grois a předseda představenstva Agrární komory Znojmo Ing. Milan Ptáček a že nás navštívila řada vzácných hostů.

Soutěž jsme v letošním roce uspořádali i přes problémy s pandemií Covid-19, protože víme, že celou řadu žáků práce s mechanizací baví a že ji mají jako koníčka. S nadsázkou lze říci, že si myslí, že nejkrásnější pohled na svět je pohled ze sedadla traktoru.

Soutěž je také i jedna z činností naší školy jako Centra odborného vzdělávání pro zemědělství.

Letošní ročník se vzhledem k pandemii uskutečnil v menším rozsahu, co se týče škol, a také diváků. Nezvali jsme zahraniční školy, včetně našeho dlouholetého partnera zemědělské školy v

Obersiebenbrunnu a neorganizovali jsme návštěvy žáků základních škol. Mrzí nás to, ale za současné situace to jinak nešlo.

Přihlásilo se celkem sedm škol, z toho pět z Jiho-moravského kraje a dvě z kraje Vysočina. Tři školy vyslaly i dívky. Celkem soutěžilo 22 oráčů. Řadu soutěžících přijeli podpořit také jejich rodiče.

V soutěžní kategorii hoši zvítězil Lukáš Málek z pořádající školy, který současně obdržel pohár ředitele školy jako nejúspěšnější účastník. Mezi dívkami zvítězila Veronika Řezníčková ze SOŠ Třebíč. Blahopřání si zaslouží všichni soutěžící za předvedené výkony a za výbornou reprezentaci svých škol. Lukáš Málek studující obor Agropodnikání zhodnotil svůj úspěch: „Z vítězství jsem měl velkou radost, radost měli i rodiče. Určitě mi pomohlo, že jsem byl o prázdninách na brigádě v zemědělském podniku a jezdil tam s traktorem. Po ukončení školy půjdu určitě pracovat do zemědělství.“

Poděkování si zaslouží Agropodnik Mašovice za poskytnutí pozemku a zázemí pro techniku a také všechny firmy, které ochotně poskytly techniku na předvádění a také ceny do soutěže.

Velké poděkování si zaslouží zaměstnanci školy za přípravu soutěže. Příprava byla letos náročnější, bylo potřeba zabezpečit protiepidemická opatření, ale velkým nasazením a nadšením se podařilo překážky překonat.

Dle vyjádření soutěžících, diváků a zástupců firem se soutěž vydařila a už se všichni těší na další ročník v roce 2021. Naším společným přání je, aby proběhl v klidnější době.

ÚTĚK PŘED KORONAVIREM KE VČELÁM

TEXT A FOTO DAVID VRBSKÝ, AGROPODNIKÁNÍ 4. AS, VOŠ A SOŠ BŘEZNICE

Vzhledem k neustále se zhoršující pandemické situaci jsme se rozhodli, že opustíme „rizikové“ prostory uzavřené školní budovy a vydáme se na čerstvý vzduch. Zapátrali jsme tedy po okolí, nabídku protřídili podle školního vzdělávacího programu a rázem jsme objevili ideální exkurzi.

Psal se rok 2020, 17. září. Pro všechny ostatní to byl normální čtvrtek, ovšem pro skupinu žáků čtvrtého ročníku z oboru agropodnikání to byl den, kdy jsme opustili rouškami se hemžící školní budovu a vydali se vstříc neznámu s čerstvým vzduchem. Po celých 6 minutách jízdy jsme dorazili do Vševí, konkrétně za Josefem Němcem. Pan Němec má včely, spousty včel, a rozhodl se s námi sdílet svoje poznatky a svůj příběh. Ke včelám se dostal už ve 12 letech, když pomáhal svému strýci.

A od té doby mu koníček vydržel. Získává vlastní med, vosk, propolis (včelí tmel) či larvy matek. Vše poté prodává. Rád také pomáhá začínajícím včelařům, kteří si k němu často chodí pro vosk, jenž potřebují pro výrobu pláství, nebo jen pro prostou radu.

Pan Němec nám ukázal, co to znamená být včelař. A také víme, že to znamená dostat občas pár bodnutí. Nezapomněl se také zmínit, že je rád za každé nové včelaře/včelařky z mladé generace. Dalo by se tak říct, že nám mazal med kolem pusy.

BRAMBORY, KUKUŘICE A 3.AS Z BŘEZNICE

TEXT A FOTO LENKA ŠTOCHLOVÁ 3. AS, VOŠ A SOŠ BŘEZNICE

Čtvrteční praxe nebyla úplně obvyklá. Měli jsme možnost seznámit se s novou technikou, o které se teď učíme. A naše záda si konečně odpočinula od sběru brambor z předešlých týdnů. Nejprve jsme vyrazili na pole s bramborami a rozdělili se na dvě skupinky. Jedna skupina počítala výnosy a ztráty u brambor, druhá skupina se vydala na obhlídku bramborového kombajnu. K mé velké radosti se mi poštěstilo sednout si za volant traktoru a ovládat kombajn. A víte, co mě překvapilo? Množství důchodců, kteří nelenili a nahoře na kombajnu vybírali kameny mezi bramborami. Takových důchodců, co mají ještě chuť a sílu takhle pracovat, je myslím málo. Po pauze na oběd nás čekala cesta na pole s kukuřicí, kde jsme opět spočítali ztráty a výnosy. Ukázali nám motor řezačky a její funkci. Někdo se vydal traktory vyvážet siláž, jiní se svezli řezačkou. Takhle jsme se postupně měnili. Když jsem si sedla do řezačky já, tak musím říct, že mě uchvátil ten krásný výhled. Hezky vidíte, jak dochází ke zpracování kukuřice.

No a co mi udělalo největší radost? Rodinka divočáků. Jediným škraloupem bylo, že značně poškodili kukuřici. Byla polámaná a polehaná. Zbytky po řezání pak nenápadně sbírali lidé do svých kárek, nejspíš pro svoje zvířectvo. Všem se tenhle den líbil. Každý z nás se svezl buď v traktoru, v rezačce nebo na bramborovém kombajnu a každý si zkusil něco nového. Co mi říkali spolužáci, tak všichni byli spokojeni. Klidně bychom si tenhle den zopakovali. Snad se nám to někdy vyplní.

TERÉNNÍ CVIČENÍ Z OCHRANY ROSTLIN

TEXT A FOTO MARTIN BŘEZINA, 3. ROČNÍK OBORU AGROPODNIKÁNÍ, VOŠ A SOŠ BŘEZNICE

Čtvrteční praxe nebyla úplně obvyklá. Měli jsme možnost seznámit se s novou technikou, o které se teď učíme. A naše záda si konečně odpočinula od sběru brambor z předešlých týdnů. Nejprve jsme vyrazili na pole s bramborami a rozdělili se na dvě skupinky. Jedna skupina počítala výnosy a ztráty u brambor, druhá skupina se vydala na obhlídku bramborového kombajnu. K mé velké radosti se mi poštěstilo sednout si za volant traktoru a ovládat kombajn. A víte, co mě překvapilo? Množství důchodců, kteří nelenili a nahoře na kombajnu vybírali kameny mezi bramborami. Takových důchodců, co mají ještě chuť a sílu takhle pracovat, je myslím málo. Po pauze na oběd nás čekala cesta na pole s kukuřicí, kde jsme opět spočítali ztráty a výnosy. Ukázali nám motor řezačky a její funkci. Někdo se vydal traktory vyvážet siláž, jiní se svezli

řezačkou. Takhle jsme se postupně měnili. Když jsem si sedla do řezačky já, tak musím říct, že mě uchvátil ten krásný výhled. Hezky vidíte, jak dochází ke zpracování kukuřice.

No a co mi udělalo největší radost? Rodinka divočáků. Jediným škraloupem bylo, že značně poškodili kukuřici. Byla polámaná a polehaná. Zbytky po řezání pak nenápadně sbírali lidé do svých kárek, nejspíš pro svoje zvířectvo. Všem se tenhle den líbil. Každý z nás se svezl buď v traktoru, v rezačce nebo na bramborovém kombajnu a každý si zkusil něco nového. Co mi říkali spolužáci, tak všichni byli spokojeni. Klidně bychom si tenhle den zopakovali. Snad se nám to někdy vyplní.

zemědělská škola

**MÁ
INSTAGRAM**

[INSTAGRAM.COM/ZEMEELSKASKOLA](https://www.instagram.com/zemeelskaskola)

**OZNAČUJ SVÉ FOTKY
#agricult**

**KAŽDÝ MĚSÍC
ODMĚNÍME
TY NEJLEPŠÍ**

GRATULACE VÝHERCŮM LITERÁRNÍ SOUTĚŽE ČAZV

GRATULUJEME VÝHERCŮM LITERÁRNÍ SOUTĚŽE ČAZV

TEXT | FOTO ČESKÁ AKADEMIE ZEMĚDĚLSKÝCH VĚD

Loňský ročník literární soutěže, kterou pořádala Česká akademie zemědělských věd (ČAZV) měl být slavnostně vyhlášen v březnu tohoto roku. Vše bylo připraveno, ale akci překazila nečekaná situace spojená s nemocí Covid-19 a nařízení Vlády ČR o zákazu hromadných akcí. V červnu vypadla situace příznivěji, a tak byl termín slavnostního vyhlášení přeplánován na září. I ten ale překazil nepříznivý vývoj epidemie a také havarijní odstávka vody v Domě zemědělské osvěty. Přes všechny překážky s vyhlášením byly nakonec v září výsledky soutěže vyhlášeny a zveřejněny na webových stránkách akademie. A jaké práce se umístily? V každé ze dvou kategorií byly oceněny tři nejlepší práce.

V kategorii „Život v českých řekách a rybnících“ pro

Agáta Mackanuková ze ZŠ a MŠ Jarov na Praze 3 s medailí ČAZV a odměnami

Natálie Dědková ze ZŠ V Rybníčkách na Praze 10 s diplomem ČAZV

Zuzana Majerová Z Církevní ZŠ a SŠ Plzeň s diplomem a medailí ČAZV

žáci základních škol se umístili žáci:

1. Agáta Mackanuková s příspěvkem „Stará řeka“
2. Zuzana Majerová s příspěvkem „Jak se chtěl kapr oženit“
3. Natálie Dědková s příspěvkem „Rybí život“

V kategorii „Sucho v české krajině“ pro žáky středních škol se umístili žáci:

1. Karolína Melišková s příspěvkem „Jak na sucho?“
2. Kristýna Šedivá s příspěvkem „Takový (ne)obyčejný příběh“
3. Radka Ployharová s příspěvkem „Sen nebo sen?“

Všem oceněným gratulujeme k úspěchu. Jako poděkování obdrželi od ČAZV všichni výherci poštou medaili, diplom, drobné odměny s logem akademie a věcné dárky od Zastupitelstva hlavního města Prahy, které akci podpořilo a zaštitilo. Záštitu nad soutěží poskytl

i ministr zemědělství Miroslav Toman. Jelikož předání cen nemohlo proběhnout na slavnostním vyhlášení, přinášíme alespoň pár autentických fotografií výherců s diplomy a darovanými cenami, za které velmi děkujeme.

Výherní literární práce i další vybrané soutěžní příspěvky si můžete přečíst **ve speciálním čísle časopisu „České zemědělství pohledem žáků II“**, které najdete na stránkách www.cazv.cz.

V novém čísle tohoto speciálního časopisu však může být i Váš literární počin. Nový ročník literární soutěže ČAZV na zemědělská témata je již vyhlášen. Témata a informace najdete na plakátu a na stránkách akademie. Tak neváhejte a své příspěvky zasílejte elektronicky na adresu vendula.prachova@cazv.cz nejpozději do 30. 11. 2020

CAZV ČESKÁ AKADEMIE
ZEMĚDĚLSKÝCH VĚD

PROBĚHL WORKSHOP *PÍŠEŠ? PUBLIKUJ! ANEB OD RUKOPISU K PUBLIKACI*

TEXT | FOTO ČESKÁ AKADEMIE ZEMĚDĚLSKÝCH VĚD

Dne 24. září 2020 se konal ve Velkém sále Domu zemědělské osvěty workshop „Píšeš? Publikuj! Aneb od rukopisu k publikaci“ pořádaný Českou akademií zemědělských věd (ČAZV). Workshop byl určen především zástupcům vysokých škol, univerzit a výzkumných institucí působících v oblasti výzkumu. Cílem workshopu bylo informovat začínající i zkušené autory vědeckých článků o jednotlivých časopisech vydávaných ČAZV, o důležitých aspektech přípravy rukopisu před zasláním do redakce, o podmínkách a průběhu recenzního řízení, a také o používaném elektronickém

redakčním systému. V neposlední řadě se také workshop zaměřil na bibliometrii v hodnocení výzkumu a na recentní nastavení Metodiky 2017+. Účastníky workshopu přivítala ředitelka ČAZV Ing. Hana Urbancová, Ph.D., která poděkovala všem hostům za jejich osobní účast a také všem, kteří se ujali role řečníků na tomto workshopu, redaktorkám a zástupcům Vydavatelské rady ČAZV. Redaktorka časopisu Agricultural Economics Ing. Vendula Pospíšilová, Ph.D. v krátkosti shrnula historii vydávání vědeckých časopisů ČAZV a představila jednotlivé časopisy, které

ČAUV vydává, jejich zaměření, editory a zařazení ve světových databázích. Všechny časopisy ČAUV jsou vydávány v režimu Open Access a tato unikátní kolekce pokrývá tematicky celou oblast zemědělského výzkumu. Prof. Ing. Aleš Lebeda, DrSc., editor časopisu Plant Protection Science, shrnul ve svém vystoupení historii vývoje vědeckých časopisů a jejich současný mohutný rozvoj. Ve světě vychází zhruba 30 tisíc vědeckých časopisů, 12 tisíc z nich je registrováno v databázích Web of Science (WOS). Prof. Lebeda zmínil peer review proces jako nezbytnou součást redakčních procesů. Vyzdvihl také důležitost reprodukovatelnosti a opakovatelnosti poznatků publikovaných ve vědeckých časopisech. Jako základní faktory podmiňující přijetí článku do recenzního řízení označil mimo jiné přesnost a srozumitelnost formulací vědeckých textů. Zmínil také úskalí a chyby při psaní. Redaktorka časopisu Czech Journal of Food Sciences Ing. Marta Stárová, Ph.D. informovala posluchače o jednotlivých fázích životního cyklu článku od jeho vložení do redakce až po publikování a seznámila přítomné s tím, jak napomoci tomu, aby doba od vložení rukopisu do redakce až k jeho publikování byla co nejkratší. Redaktorka časopisu Veterinární medicína Ing. Helena Smolová, Ph.D. hovořila o zákonitostech zpracování literárních rešerší, včetně uvedení mnoha praktických rad. Seznámila posluchače s požadavky, které jsou na autory kladeny při zpracování metodiky, přičemž kladla důraz na důležitost správnosti a jednoznačnosti při jejím popisu a také při zpracování datových souborů. Vedoucí oddělení redakce Ing. Eva Karská dále seznámila účastníky workshopu s elektronickým redakčním systémem používaným v redakci časopisů ČAUV. Zmínila jeho hlavní funkce, včetně vizuálních ukázek, a cíle jeho dalšího rozvoje. Předseda Vydavatelské rady ČAUV a odborného

panelu Agricultural and Veterinary Sciences Rady pro vědu a výzkum prof. Ing. Radim Vácha, Ph.D. na závěr přednesl příspěvek zaměřený na funkci bibliometrie v hodnocení výzkumu. Představil Metodiku 2017+, její jednotlivé moduly a pokrytí hodnocení jednotlivými panely. Zmínil hodnocení výzkumných organizací prostřednictvím bibliometrické analýzy, využití nástroje AIS (Article Influence Score), důraz kladený na publikování ve vyšších kvartilech a také poukázal na určitá úskalí této metodiky.

V rámci workshopu byl rovněž prostor na dotazy. ČAUV bude realizovat další navazující publikační workshopy, mimo jiné zaměřené pro studenty doktorských studijních programů a mladé výzkumné pracovníky.

PRÁZDNINY U KOZY A PETRŽELE

TEXT | FOTO ING. ALENA KRAJÍČKOVÁ

Chodíte na zemědělskou školu a chcete získat nové, třeba trochu netradiční poznatky? Nebo o studiu zemědělství teprve uvažujete a rádi byste si vyzkoušeli v klidném rodinném prostředí práci se zvířaty? Nebo už školu končíte a uvažujete, zda by se vám líbil život mimo městský ruch a potřebujete poznat, co obnáší malé soukromé hospodaření? A nebo máte rádi přírodu a zvířata a chcete si dopřát aktivní odpočinek a svým dětem nevšední zážitky? To vše nemusí být problém! Stačí si „zalistovat“ na internetu a určitě možnosti objevíte. Třeba vám najednou „vyskočí“ nějaký takovýto text: „Hospodářství u kozy a petržele je malá rodící se

smíšená farmička na pokraji Ždánického lesa... Koza v názvu zastupuje naše zvířectvo (kozy s kozlem, ovečky, tři kachny indické běžce, slepice, dva koně, dvě želvy, kočky a psy), petržel potom rostlinstvo - čili zeleninu, ovoce a bylinky... Pracujeme s láskou a nadšením, učíme se s radostí a troufáme si tvrdit, že se u nás zvířata a povětšinou i rostliny mají dobře. Rádi zveme další kurážné jednotlivce i rodiny, kteří mají rádi venkov a nemají štěstí v něm žít. Mohou s námi naši radost sdílet a občas se alespoň na chvíli stát farmáři. I když si třeba dnes myslí, že hospodaření rozumí jako koza petrželi...”

ZNÍ TO LÁKAVĚ?

Můžete tak strávit víkend nebo i delší dobu (s možností ubytování) a užívat si podle sezóny ovoce a zeleninu ze zahrádky a čerstvé mléčné produkty. Nemáte ještě větší zkušenosti, ale „pouze“ chuť a elán? To je nejdůležitější. Po zaučení si u „kozy a petržele“ vyzkoušíte samostatné hospodaření, budete dojit a obstarávat kozy a ovce, vodit je na pastvinu a z pastviny, vyrábět jogurt a sýry, postaráte se o slepice, o zahradu...

Na většinu hospodářství získáte kromě zážitků nejruznější inspirace, které lze na vlastní kůži hned vyzkoušet. Třeba jak snížit svoji spotřebu

energie. Zaujmout vás v tomto směru může zařízení domu a nastavení domácnosti tak, aby k jejímu provozu stačilo energie co nejméně. Např. používáním úsporných žárovek a diod, ohříváním vody slunečními kolektory, v zimě pak dřevem v lázeňských kamnech, zimním vařením a vytápěním zatepleným sporákem..., setkat se můžete i s letním vařením na solárním vařiči, či dobrým sklepem místo ledničky... A kompostovací záchod? To už si asi vybaví jen ti starší žijící na venkově či tábořící kdysi v přírodě. Nechce se vám čekat do léta? Nemusíte, i na podzim a zvláště na jaře najdete spoustu i třeba jednodenních a krátkodobých aktivit. Víte ještě, co je to pečení brambor, kolik prací, oslav a zvyků se na venkově váže zase na jarní období? Tak hodně odvahy, stačí se jen rozhlédnout! A pak se o své zkušenosti podělit!

MENŠÍ DOPLNĚNÍ

Zaujaly mě následující informace, které snad k článku také patří.

Z pohledu výživy i dietetiky je kozí mléko nutričně ještě cennější a lépe stravitelnější než mléko kravské. (K dispozici je dokonce

také kojenecká a batolecí výživa na bázi kozího mléka.) Velmi bohaté je kozí mléko na minerály, snadno se vstřebávají. V první řadě

je to vápník, dále obsahuje hořčík, draslík, fosfor, zinek, selen, fluor, vitamíny rozpustné v tucích i ve vodě, esenciální i neesenciální aminokyseliny, mastné kyseliny s kratším a středně dlouhým řetězcem i nenasycené mastné kyseliny. Pro správné trávení jsou významné oligosacharidy, na imunitu mají dopad nukleotidy. Při porovnání s kravským mlékem nacházíme 5-10x vyšší obsah nukleotidů v mléce kozím. Zajímavý je taurin, látka odvozená od aminokyselin, stimulující nervovou činnost a aminokyselina - tryptofan, kterou naše tělo využívá pro tvorbu hormonů dobré nálady - serotoninu a melatoninu. Kozí mléko má podstatně nižší obsah alfa S1-kaseinu (považovaný za hlavní alergen) než kravské mléko.

Ovčí mléko je další zajímavou alternativou ke kravskému mléku. Do naší výživy jej zařazujeme spíše výjimečně, dostupnější jsou ovčí mléčné výrobky. Má velmi vysoký obsah bílkovin (skoro dvojnásobný v porovnání s kravským a kozím mlékem). Ovčí mléko je poměrně hodně tučné, výhodné je, že je poměrně bohaté na esenciální mastné kyseliny a konjugovanou kyselinu linolovou, obojí s celou řadou příznivých účinků na lidský organismus. Podobně jako mléko kozí je oproti kravskému lépe stravitelné. Významné je množství vitamínů rozpustných v tucích, zvlášť vysoký se udává obsah vitamínu D. (V současné době neustále hledáme kvalitní přirozené potravní zdroje vitamínu D, protože u velké části obyvatelstva je zjišťován jeho chronický nedostatek. Nebylo by ovčí mléko také řešením?) Obsah ve vodě rozpustných vitamínů je neméně významný (vysoký je především obsah B1 a B12). Ovčí mléko je zajímavé také z hlediska velmi vysokého obsahu minerálů, zejména vápníku, železa a zinku, které jsou lehce využitelné.

Tak až půjdeme příště do obchodu, nevyměníme přibínáček a „taveňák“ za kozí jogurt a oštepok?

Česká akademie zemědělských věd pořádá

LITERÁRNÍ SOUTĚŽ

na zemědělská témata pro žáky základních a středních škol

V rámci třetího ročníku literární soutěže jsou stanovena dvě témata:

1.

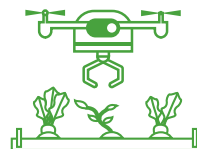
Co roste u nás na poli a na zahrádce

určeno pro žáky základních škol

2.

Roboti a stroje v zemědělství

určeno pro žáky středních škol

Soutěž nemá omezení žánru ani počtu příspěvků.

Z příspěvků vybraných autorů vznikne speciální elektronické číslo časopisu s názvem České zemědělství pohledem žáků III, které bude otištěno a zveřejněno také na webových stránkách akademie.

Pro vítěze každé z kategorií je připravena odměna.

Třetí ročník soutěže se koná pod záštitou ministra zemědělství Miroslava Tomana a předsedkyně Výboru pro výchovu a vzdělávání Zastupitelstva hl. m. Prahy Ing. Mariany Čapkové.

CAZV ČESKÁ AKADEMIE
ZEMĚDĚLSKÝCH VĚD

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Své příspěvky posílejte v elektronické formě na adresu

vendula.prjachova@cazv.cz do 30. 11. 2020.

WWW.CAZV.CZ

POLICISTÉ SI SPOLU S LESNÍKY POČÍHALI NA NEUKÁZNĚNÉ LESNÍ MOTORISTY

TEXT | EKOLIST

Bezmála dvě desítky policistů vyrazily uplynulou neděli do lesních porostů Rychlebských hor v okolí Vápenné a Javorníku, aby se zaměřily na dodržování zákonů u motoristů. Doprovod jim vůbec poprvé dělali také lesníci z Arcibiskupských lesů a statků Olomouc a Lesů České republiky, kteří v těchto oblastech spravují lesní majetky. Strážci zákona si posvětili především na neukázněné řidiče, kteří nerespektují zákaz vjezdu na lesní cesty či dokonce zákaz vjezdu přímo do lesa. Během čtyřhodinové akce policisté zjistili celkem třináct přestupků. Informují o tom Arcibiskupské lesy a statky. "Menší kontroly probíhají několik let. Tentokrát jsme se rozhodli uspořádat akci ve větším měřítku ve spolupráci s lesníky, kteří dokonale znají lesní terén a nejvíce ohrožená místa," říká mluvčí jesenických policistů Tereza Neubauerová. Policejní hlídky se proto v neděli dopoledne rozjely po celém Jesenicku a kontrolovaly, zda houbaři nechávají svá vozidla na místech k tomu určených a nezkracují si cestu po těžebních linkách, kde platí zákaz vjezdu. "Mimo jiné se hlídky zaměřily také na neukázněné motorkáře, kteří si pletou les se závodní dráhou," komentuje nedělní akci Tereza Neubauerová.

Nejvíce přestupků policisté zaznamenali u houbařů, kteří v sedmi případech zaparkovali své osobní automobily za zákazem vjezdu. Celkem pětkrát strážci zákona pokutovali řidiče projíždějící lesní cestou přes zákazovou značku bez příslušných oprávnění. Těmto motoristům hrozí pokuta za přestupek proti zákonu o pozemních komunikacích až dva tisíce korun. Sankce

se ale může vyšplhat až na pět tisíc korun při vjezdu do lesního porostu, kdy motoristé poruší lesní zákon a zákon o ochraně přírody. Pokud navíc vozidlo poškodí lesní majetek, může si vlastník či správce lesa nárokovat náhradu škody.

Vůbec nejzávažnější přestupek řešili policisté hned na začátku akce, kdy přistihli motorkáře při vjezdu do lesa, kde hrozí vážné poškození porostu a životního prostředí.

"Kolegové zastavili v lese řidiče motocyklu bez státní poznávací značky, který s sebou navíc neměl doklady o totožnosti, ani doklady k vozidlu. I jemu hrozí pokuta ve výši až pěti tisíc korun a náhrada za způsobené škody na lesním majetku," popisuje jeden z přestupků ředitelka Územního odboru policie ČR Jeseník Ludmila Andělová a dodává, že nedělní akce byla pilotním projektem a podobné kontroly plánují i do budoucna.

Správci lesa si spolupráci s policií pochvalují. Dlouhodobě totiž bojují především s motorkáři a řidiči čtyřkolek. "Motoristé mají les za přírodní tankodrom a vůbec si neuvědomují, jaké škody za sebou nechávají," říká vedoucí poleší Vápenná Vlastimil Koňářik ze společnosti Arcibiskupské lesy a statky Olomouc. Škody mohou být jak viditelné na lesním porostu a sazenicích, nebo ty méně patrné na zvěři a ptactvu, obzvláště v době kladení a hnízdění. "Jsem proto rád, že můžeme ve spolupráci s policisty průběžně provádět hlídky. Bojíme se toho, že nějaký neukázněný řidič motorky či čtyřkolky zraní v lese chodce," uzavírá Vlastimil Koňářik.

ZEMĚDĚLSTVÍ = POTRAVINY

#POMOCZEMĚ

**ZAPOJ SE DO POMOCI
ZEMĚDĚLCŮM A LESNÍKŮM**

**KDE JE
POTŘEBA
POMOCI?**

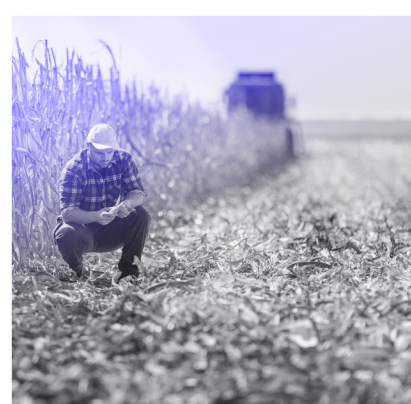
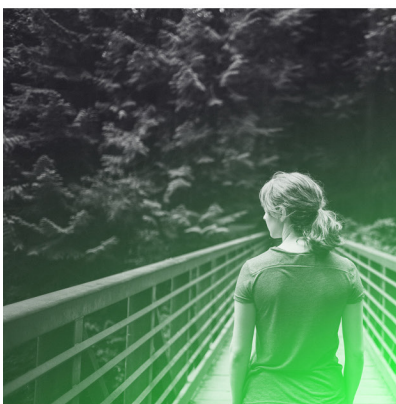

**STÁLE AKTUALIZOVANÝ SEZNAM
NAJDETE NA
INSTAGRAM.COM/ZEMEDELSKASKOLA**

DĚKUJEME ZA SDÍLENÍ

VYBRALI JSME SI

VYBERTE SI TAKÉ

**STŘEDNÍ
ZEMĚDĚLSKOU
ŠKOLU**

PŘEHLED VŠECH ŠKOL A OBORŮ NAJDETE NA

ZEMEDELKASKOLA.CZ

